

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบการบรรยายและตาราง แบ่งเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้”
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้”
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้”
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามประเด็นย่อย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้กับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตรและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการพื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรกับเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ผลการเปรียบเทียบความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในระหว่างการดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการพัฒนาหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งได้จากการศึกษาและรวบรวมบริบทชุมชน องค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มากำหนดเป็นโครงสร้างหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำ” ตามองค์ประกอบของหลักสูตรที่สร้างขึ้น 13 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อหลักสูตร 2) ที่มาและความสำคัญ 3) หลักการของหลักสูตร 4) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 5) สาระการเรียนรู้ 6) เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ 7) คำอธิบายรายวิชา 8) โครงสร้างรายวิชา 9) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน 12) สื่อและแหล่งเรียนรู้ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ชื่อหลักสูตร

หลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ที่มาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษามาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตราที่ 24 วรรค 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และมาตราที่ 23 วรรค 3 กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับของผู้เรียน เกี่ยวกับความรู้ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา และภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 8) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยจัดการเรียนรู้ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตัวเองได้ เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่นกับผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมองและเน้นคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ (ศศิธร แม้นสงวน, 2555, หน้า 2) อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระศิลปะ เน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่าซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกทางศิลปะในแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะสาระนาฏศิลป์ เน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ทางนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าทางนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 182)

“ฟ้อนออนซอนงามอนไฉ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการพัฒนาหลักสูตร โดยนำวรรณคดี ของจังหวัดสกลนครเรื่อง ผาแดงนางไฉ่ และนางไฉ่คำ ธิดาของพญาขอมแห่งเมืองเอกชะที่ตานคร อันมีความสวยงามสดงดงามสื่อเสียงไปทั่วทุกหัวมุมเมือง ดังนั้น เพื่อเป็นการถอดอักษรในด้านวรรณคดีให้เกิดเป็นตัวละครที่มีชีวิตชีวจริงจึงได้สร้างหลักสูตรนาฏศิลป์ขึ้นมาใหม่ โดยนำเสนอด้วยการเกริ่นพญาชมโฉมก่อนที่จะฟ้อนประกอบทำนองเพลง ผู้ฟ้อนทุกคนจะแสดงถึงความงามของนางไฉ่คำ โดยคิดประดิษฐ์ ให้เป็นฟ้อนหมู่ เพื่อการแสดงกระบวนท่า นาฏยศัพท์ การตีบท และนำเสนอการแปรแถว การจัดกลุ่มผู้ฟ้อนให้มีความสลับซับซ้อน แสดงความพร้อมเพรียงในกระบวนท่า

จากเหตุผลที่กล่าวมา หลักสูตร “ฟ้อนออนซอนงามอนไฉ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มุ่งส่งเสริมพัฒนาความรู้

และทักษะด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานโดยมีจุดมุ่งหมายเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและมีความตระหนักในวัฒนธรรมในภูมิภาคท้องถิ่น ปรับกระบวนการสอนของครู จากการทำครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีการสนับสนุนเอววรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อีกเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ซึ่งวัฒนธรรมอีสานและพัฒนาสู่ความเป็นสากลต่อไป

3. หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรพื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยมีหลักการ ดังนี้

3.1 เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3.2 เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาความรู้และทักษะด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานโดยมีจุดมุ่งหมายเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะและมีความตระหนักในวัฒนธรรมในภูมิภาคท้องถิ่น

3.3 เป็นหลักสูตรที่ปรับกระบวนการสอนของครู จากการทำครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

3.4 ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีการสนับสนุนเอววรรณกรรมท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อีก

4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

มุ่งพัฒนาผู้เรียน ได้เรียนรู้ที่เน้นกระบวนการไปสู่การสร้างองค์ความรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยอาศัยแหล่งเรียนรู้ที่เป็นท้องถิ่น จึงกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

- 4.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมือง และเป็นพื้นฐานของการอนุรักษ์เผยแพร่ นาฏศิลป์พื้นเมือง
- 4.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟ้อน ออชอนงามงอนไต่คำ และสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้
- 4.3 เพื่อให้เกิดความรัก ห่วงแหน และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นท้องถิ่นกับฟ้อนออชอนงามงอนไต่คำ

5. สาระการเรียนรู้

หลักสูตร “ฟ้อนออชอนงามงอนไต่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้กำหนดในแต่ละสาระ ดังนี้

- สาระที่ 1 ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน
- สาระที่ 2 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- สาระที่ 3 ทักษะพื้นฐานการฟ้อนออชอนงามงอนไต่คำ
- สาระที่ 4 การแสดงฟ้อนออชอนงามงอนไต่คำ
- สาระที่ 5 ความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

และฟ้อนออชอนงามงอนไต่คำ

6. เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้

ตาราง 2 เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้หลักสูตร “ฟ้อนออชอนงามงอนไต่คำ”

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ผลการเรียนรู้
สาระที่ 1 ความรู้นาฏศิลป์พื้นเมือง อีสาน	- ความหมายและที่มาของ นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน - รูปแบบและลักษณะ ของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน	1. มีความรู้ความเข้าใจความหมายและ ที่มาของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน 2. สามารถจำแนกรูปแบบและลักษณะ ของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานได้ 3. มีความตระหนักถึงคุณค่า ของนาฏศิลป์พื้นเมือง

ตาราง 2 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ผลการเรียนรู้
สาระที่ 2 วัฒนธรรมท้องถิ่นและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์ในจังหวัดสกลนคร - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวรรณกรรมจังหวัดสกลนคร - การวิเคราะห์วรรณกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์ของจังหวัดสกลนครได้ 3. นักเรียนมีความตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์ในจังหวัดสกลนคร 4. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวรรณกรรมท้องถิ่นท้องถิ่นเรื่องตำนานผาแดงนางไอ่ 5. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร ตำนานผาแดงนางไอ่ได้ 6. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าและความงามของวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง ตำนานผาแดงนางไอ่
สาระที่ 3 ทักษะพื้นฐานการฟัง อ่อนชอนงามงอนไต่คำ	<ul style="list-style-type: none"> - นาฏยศัพท์ - ภาษาท่าและการตีบท 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายนาฏยศัพท์ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ได้ 2. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ได้ 3. มีความตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของนาฏยศัพท์ 4. ปฏิบัติภาษาท่า ภาษาท่าทางนาฏศิลป์และการตีบทได้ 5. เห็นประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติภาษาท่าและการตีบท

ตาราง 2 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ผลการเรียนรู้
สาระที่ 4 การแสดงการพ้อง อวชนงามงอนไค้ค้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบของพ้อง อวชนงามงอนไค้ค้ำ - บทพญา - ท่าพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายองค์ประกอบการแสดงการพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำได้ 2. นักเรียนสามารถร้องบทพญาพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำได้ 3. สามารถแสดงพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำได้ 4. ตระหนักถึงคุณค่าและชื่นชมในการแสดงการพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ
สาระที่ 5 ความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญและบทบาทของพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำในชีวิตประจำวัน - การอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความสำคัญ บทบาทของพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำในชีวิตประจำวัน 2. สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำใช้ในชีวิตประจำวัน 3. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์พ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ 4. เห็นคุณค่าและตระหนักถึงความงามของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ

7. คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร “พ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดคำอธิบายรายวิชา จำนวน 0.5 หน่วยกิต ดังนี้

ศึกษา ความหมาย จำแนกประเภท ระบุลักษณะและลีลาการพ้องนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน อธิบายลักษณะตัวละครและบอกถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของตำนานผาแดงนางไอ่ ฝึกหัดนาฏยศัพท์ การเคลื่อนไหวร่างกาย ตีบทท่าพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ อธิบายเกี่ยวกับการแต่งกาย เพลงที่ใช้ในแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในชุดพ้องอวชนงามงอนไค้ค้ำ สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด ความรู้สึกของตนเอง นำความรู้ด้านนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยใช้กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการกลุ่ม การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการปฏิบัติ การนำเสนอผลงาน

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านความรู้ ทักษะ ความสำคัญและคุณค่าของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เชื่อมมั่นภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นรวมทั้ง ซาบซึ้ง และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นรักและหวงแหนนาฏศิลป์ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

8. โครงสร้างรายวิชา

โครงสร้างรายวิชา หลักสูตร “พ็อนซอนงามงอนไต่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 ชั่วโมง 0.5 หน่วยกิต

ตาราง 3 โครงสร้างรายวิชา หลักสูตร “พ็อนซอนงามงอนไต่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ลำดับที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
1	นาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน	สาระที่ 1 ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน - ความหมายและที่มาของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน - รูปแบบและลักษณะของนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน	2	5
2	วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น	สาระที่ 2 วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์จังหวัดสกลนคร - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านวรรณกรรมจังหวัดสกลนคร	2	10
3	ทักษะพื้นฐานการพ็อนซอนงามงอนไต่คำ	สาระที่ 3 ทักษะพื้นฐานไต่คำ - นาฏยศัพท์ - ภาษาท่าและการตีบท	6	10
4	สอบกลางภาค		1	10

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
5	การแสดงการพ้อง อณซอนงามงอนไค้คำ	สาระที่ 4 การแสดงการพ้องอณซอน งามงอนไค้คำ - องค์ประกอบของพ้องอณซอน งามงอนไค้คำ - ท่าพ้องอณซอนงามงอนไค้คำ	6	10
6	ความตระหนักถึงคุณค่า ของภูมิปัญญาท้องถิ่น กับพ้องอณซอน งามงอนไค้คำ	สาระที่ 5 ความตระหนักถึงคุณค่า ของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ้องอณซอน งามงอนไค้คำ - ความสำคัญและบทบาทของพ้อง อณซอนงามงอนไค้คำในชีวิตประจำวัน - การอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับพ้องอณซอนงามงอนไค้คำ	2	10
7	สอบปลายภาค		1	20
8	รวม		20	100

9. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมาย
จึงได้กำหนดแนวดำเนินการไว้ ดังนี้

9.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรทำความเข้าใจในเนื้อหา
หลักสูตรในส่วนที่เป็นความรู้หรืออาจมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เสริม
แก่ผู้เรียนในเรื่องของเนื้อหาและการฝึกทักษะการพ้องร่าในภาคปฏิบัติให้แม่นยำ

9.2 ครูควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์
ของการเรียนรู้ตามหลักสูตร เรื่องพ้องอณซอนงามงอนไค้คำ

9.3 การจัดตารางการเรียนรู้ ควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสม
ตามเนื้อหาที่เรียนแต่ละครั้ง เพื่อสะดวกในการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

9.4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน
(5 STEPs) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) ครูใช้กิจกรรม วิธีการ หรือสื่อ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ และเห็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ

ขั้นตอนที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) ครูใช้กิจกรรม หรือหัวข้อ เรื่องราว ที่น่าสนใจชวนให้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยอาจต้องสืบค้น จากคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือหาคำตอบด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล จนเกิดทักษะและเรียนรู้การแก้ปัญหา ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) มุ่งเน้นให้ผู้เรียน นำความรู้ความเข้าใจจากการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ฝึกผู้เรียนให้รู้จักวางแผนในการนำเสนอความรู้ ผลงานของตนเองอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำวีดิทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านผลงาน ความคิด วิธีการและข้อเสนอแนะ นำไปสู่ การพัฒนาผลงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

9.5 จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและเป็นคนเก่งด้านการแสดงนาฏศิลป์ พื้นเมืองอีสาน

9.6 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นความประหยัด และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ถูกต้องเหมาะสมกับการการแสดง

9.7 การจัดกิจกรรมต้องให้สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม ที่พึงประสงค์

9.8 กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมค่านิยม และความพึงพอใจที่ดีต่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน มุ่งการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนา ผลงานด้านศิลปะการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในท้องถิ่น

9.9 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งระหว่างปฏิบัติและหลังปฏิบัติให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธรพิสัย ทักษะพิสัย รวมทั้งเน้นกระบวนการการแสดงนาฏศิลป์ เป็นสำคัญ

9.10 จัดให้มีการแสดงผลงานของนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ

10. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ” มีดังต่อไปนี้

10.1 การประเมินผลก่อนการจัดการเรียนรู้ทดสอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ ซึ่งวัดความรู้ความเข้าใจครอบคลุมทุกผลการเรียนรู้ของหลักสูตรโดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ

10.2 การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่วางไว้หรือไม่ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มในแต่ละผลการเรียนรู้) โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงจากการทำชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้เป็นข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งใช้เทคนิควิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น จากการถามตอบในชั้นเรียน ประเมินการตรวจบันทึกการเรียนรู้ประเมินจากการทำชิ้นงานและปฏิบัติภาระงานต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน คือ แบบประเมินทักษะการพื่อนอนซอนงามงอนไค่คำ มีลักษณะการให้คะแนนเป็นแบบรูบริกส์ (Rubrics) ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียนแต่ละคนจากการทำงานกลุ่มโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การพูดคุยกับผู้เรียนและเพื่อน ๆ ในกลุ่มเมื่อจบการเรียนรู้หนึ่ง ๆ

10.3 การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อให้ระดับผลการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนโดยเก็บรวบรวมคะแนนจาก 2 ส่วน คือ หลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้สสอบปลายภาคตามสัดส่วน 80 ต่อ 20 ดังนี้

10.3.1 หลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเก็บคะแนนตามน้ำหนักสัดส่วนคะแนนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งร่วมกับคะแนนสอบปลายภาค ในกรณีที่ได้อะแนนสอบ

ไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม ผู้สอนต้องสอนเสริมและทำการประเมินใหม่และต้องให้คะแนนไม่เกินครึ่งของคะแนนเต็ม

10.3.2 การสอบปลายภาค ซึ่งเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื่อนอนซอนงามงอนไค้คำครอบคลุมทุกผลการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ (ชุดเดียวกันกับวัดก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร) เก็บคะแนนตามสัดส่วนน้ำหนักคะแนนที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร

11. เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

11.1 ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนทั้งหมด ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกผลการเรียนรู้ และผ่านทุกการการเรียนรู้ โดยแต่ละผลการเรียนรู้ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม จึงจะถือว่าผ่านการให้ระดับผลการเรียน แบ่งเป็น 8 ระดับ และไม่สามารถตัดสินผลการเรียน 2 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, หน้า 28)

ตาราง 4 เกณฑ์ตัดสินผลการเรียน

ระดับผลการเรียน	คะแนน	ความหมาย	หมายเหตุ
4.0	80-100	ผลการเรียนดีเยี่ยม	8 ระดับการตัดสิน ผลการเรียน
3.5	75-79	ดีมาก	
3.0	70-74	ดี	
2.5	65-69	ค่อนข้างดี	
2.0	60-64	น่าพอใจ	
1.5	55-59	พอใช้	
1.0	50-54	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด	
0	40-49	ผลต่ำกว่าเกณฑ์	
ร	-	ไม่ส่งชิ้นงานสำคัญ	
มส	-	เวลาเรียนไม่ครบ 80%	

12. สื่อและแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในหลักสูตรท้องถิ่น พื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ จึงต้องจัดแหล่งเรียนรู้และคัดเลือก แหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ ดังนี้

12.1 ห้องเรียน ประกอบด้วย สื่อ อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย กระจกเงา ใช้ฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์พื้นเมืองและพื่อนอนซอน งามงอนไค้คำ

12.2 ชุมชน หมายถึงชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ซึ่งจะมีบุคคลที่เป็นที่รู้ วัตเป็นแหล่งรวบรวมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมิน หลักสูตรตามความคิดของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีผลการประเมินดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ผลการประเมินหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไค้คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมินจำแนกตามองค์ประกอบของหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
1. ชื่อหลักสูตร			
1.1 ชื่อหลักสูตรใจความหรือความหมายได้ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2 ชื่อหลักสูตรทำให้มองเห็นภาพรวมและจุดเน้นของหลักสูตร	4.20	0.84	มาก
1.3 ใช้ข้อความภาษาและเชื่อมโยงได้ดี	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.47	0.64	มาก
2. ที่มาและความสำคัญ			
2.1 มีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 แสดงถึงความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร	4.40	0.55	มาก
2.3 แสดงให้เห็นจุดเน้นของหลักสูตร	4.20	0.45	มาก
รวม	4.47	0.52	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการประเมินจำแนกตามองค์ประกอบของหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร			
3.1 มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 สามารถนำไปใช้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้จริง	4.20	0.45	มาก
3.3 มีความเหมาะสม แสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.40	0.55	มาก
รวม	4.47	0.52	มาก
4. สาระการเรียนรู้			
4.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและผลการเรียนรู้ ของหลักสูตร	4.20	0.84	มาก
4.2 สาระการเรียนรู้เหมาะกับวัยของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 สาระการเรียนรู้เหมาะสม และเพียงพอต่อการบรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.40	0.55	มาก
รวม	4.47	0.64	มาก
5. เนื้อหาสาระ/ผลการเรียนรู้			
5.1 กำหนดผลการเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์	4.60	0.55	มาก
5.2 ครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.20	0.84	มาก
5.3 สามารถเป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนปฏิบัติได้จริง	4.40	0.55	มาก
รวม	4.40	0.63	มาก
6. คำอธิบายรายวิชา			
6.1 เขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบ	4.80	0.45	มากที่สุด
6.2 ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทั้งหมด	4.60	0.55	มากที่สุด
6.3 ใช้ภาษาและเรียบเรียงได้ดี	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.73	0.46	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการประเมินจำแนกตามองค์ประกอบของหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
7. โครงสร้างรายวิชา			
7.1 โครงสร้างมีความหมายเหมาะสมกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.40	0.55	มาก
7.2 รายละเอียดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครอบคลุมสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.40	0.55	มาก
7.3 การเรียงลำดับของหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.53	0.52	มากที่สุด
8. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
8.1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
8.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดหมายของหลักสูตร	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.60	0.52	มากที่สุด
9. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
9.1 ครอบคลุมจุดมุ่งหมายและผลการเรียนรู้ของหลักสูตร	4.80	0.45	มากที่สุด
9.2 เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง	4.40	0.55	มาก
9.3 มีเกณฑ์การวัดและประเมินผล	4.40	0.55	มาก
รวม	4.53	0.52	มากที่สุด
10. สื่อและแหล่งเรียนรู้			
10.1 เหมาะสมกับหลักการ จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด
10.2 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย	4.40	0.55	มาก
10.3 เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.67	0.49	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.54	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาแยกตาม องค์ประกอบ พบว่ามี 5 องค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชื่อหลักสูตร หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ/ผลการเรียนรู้ พบว่า มี 5 องค์ประกอบที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ คำอธิบายรายวิชา ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.46) และองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63)

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตร “พื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตามประเด็นย่อย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตรและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

1.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตร

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพื่อนอนซอนงามงอนไ่ค้ำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตร

ช่วงการวัด	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	t	sig
ก่อนเรียน	16	40	18.31	4.12	45.78	14.89**	.00
หลังเรียน	16	40	33.12	1.75	84.53		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่านักเรียน 16 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.31 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.12 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 45.78 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.12 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.75 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.53 แสดงว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพืชนอนซอนงามงอนไค้คำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

1.2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพืชนอนซอนงามงอนไค้คำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตร กับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพืชนอนซอนงามงอนไค้คำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตร กับเกณฑ์ร้อยละ 80

ช่วงการวัด	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์ (ร้อยละ)	t	Sig.
หลังเรียน	16	40	33.12	1.75	84.53	80	76.86**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนจำนวน 16 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.12 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.75 มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.53 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับพืชนอนซอนงามงอนไค้คำกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการพืชนอนซอนงามงอนไค้คำของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการประเมินทักษะการพ้องอนซอนงามงอนไ่ค้ำของนักเรียนหลังเรียน
ตามหลักสูตรกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

ทักษะการพ้องอนซอน งามงอนไ่ค้ำ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	การบรรลุเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80
1. ความถูกต้องของท่ารำ	5	4.63	0.50	92.50	ผ่าน
2. รำถูกต้องตามจังหวะ	5	4.75	0.45	95.00	ผ่าน
3. ความพร้อมเพรียงในการแสดง	5	4.50	0.52	90.00	ผ่าน
4. การแสดงออกทางอารมณ์	5	4.40	0.51	88.75	ผ่าน
5. ความกล้าแสดงออก และความมั่นใจในการแสดง	5	4.69	0.48	93.75	ผ่าน
6. ความอ่อนช้อย สวยงามของท่ารำ	5	4.06	0.77	81.25	ผ่าน
รวม	30	27.06	1.34	90.21	ผ่าน

จากตาราง 8 พบว่านักเรียนมีทักษะการพ้องอนซอนงามงอนไ่ค้ำหลังเรียน
ตามหลักสูตรที่ร้อยละ 90.21 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มทุกทักษะ

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบทักษะการพ้องอนซอนงามงอนไ่ค้ำของนักเรียนหลังเรียน
ตามหลักสูตร กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ช่วงการวัด	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์ (ร้อยละ)	t	Sig.
หลังเรียน	16	30	27.06	1.34	90.21	80	80.77**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียน จำนวน 16 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ
27.06 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.34 มีคะแนนเฉลี่ย
คิดเป็นร้อยละ 90.21 แสดงว่า นักเรียนมีทักษะการพ้องอนซอนงามงอนไ่ค้ำหลังเรียน
สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3. ผลการเปรียบเทียบความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
กับพ้องอนซอนงามงอนไ่ค้ำของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักสูตร

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
กับพ่อนอนซอนงามงอนไ่คำของนักเรียนระหว่างหลังเรียนตามหลักสูตร
กับก่อนเรียน

ช่วงการวัด	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	t	Sig.
ก่อนเรียน	16	150	85.88	9.57	57.3	20.62**	.00
หลังเรียน	16	150	124.06	7.65	82.7		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่านักเรียน จำนวน 16 คน มีคะแนนความตระหนักเฉลี่ย
ก่อนเรียน เท่ากับ 85.88 จากคะแนนเต็ม 150 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 9.57
คิดเป็นร้อยละ 57.3 มีคะแนนความตระหนักเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 124.06 จากคะแนนเต็ม
150 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.65 คิดเป็นร้อยละ 82.7 แสดงว่า นักเรียน
มีความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับพ่อนอนซอนงามงอนไ่คำ
ตามหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร “พ่อนอนซอนงามงอนไ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในระหว่างการดำเนินการ ทดลองใช้หลักสูตร

ในการนำหลักสูตร “พ่อนอนซอนงามงอนไ่คำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกต
จากการจัดกิจกรรมการสอน การทดสอบ การประเมินทักษะการทำงานตลอดจนการสอบถาม
ความคิดเห็นของนักเรียนเพิ่มเติม ทำให้ทราบถึงพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลง
ของผู้เรียนในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การสอนด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนโดยใช้มีกิจกรรม
ที่หลากหลาย เช่น ใบความรู้ ใบงาน การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ การศึกษาทางอินเทอร์เน็ต
นักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้วยดี และนักเรียนส่วนใหญ่สนุกกับกิจกรรม
ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยจัดให้ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจ
มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนโดยใช้กิจกรรม
การเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) ครูใช้กิจกรรม วิธีการหรือสื่อ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ และเห็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ

ขั้นตอนที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) ครูใช้กิจกรรม หรือหัวข้อ เรื่องราว ที่น่าสนใจชวนให้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยอาจต้องสืบค้น จากคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือหาคำตอบด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เรียนรู้ ด้วยตนเองในลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล จนเกิดทักษะและเรียนรู้การแก้ปัญหา ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ ความเข้าใจจากการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ การแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ จนสามารถสรุป เป็นองค์ความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ฝึกผู้เรียน ให้รู้จักวางแผนในการนำเสนอความรู้ ผลงานของตนเองอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำวีดิทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านผลงาน ความคิด วิธีการและข้อเสนอแนะ นำไปสู่ การพัฒนาผลงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการนำกระบวนการและวิธีการสอนดังกล่าวมาใช้ทำให้สังเกตเห็น พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่สอนได้ ดังนี้

1.1 นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ตามกิจกรรม ใหม่ ๆ ที่ครูนำมาจัดการเรียนการสอน

ภาพประกอบ 10 นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้

1.2 นักเรียนให้ความร่วมมือการอภิปราย และสรุปองค์ความรู้ร่วมกันเป็นอย่างดี มีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย รู้จักรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

1.3 นักเรียนสามารถนำเสนอความรู้ ความเข้าใจที่ครูให้ศึกษาค้นคว้าจากใบกิจกรรมและใบความรู้หน้าชั้นเรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความรู้และเข้าใจ เนื้อหาที่เรียนโดยใช้หลักสูตร “พ่อนอนซอนงามงอนไคคำ” กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เป็นอย่างดี

2. ด้านทักษะการพ่อนอนซอนงามงอนไคคำ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

จากกระบวนการและวิธีการสอนดังกล่าวทำให้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ดังนี้

2.1 ครูได้สาธิตการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาทำให้นักเรียนปฏิบัติตามตลอดจนสาธิตการพ่อนอนซอนงามงอนไคคำที่ละท่าจากง่ายไปหายาก ในขณะที่ครูสาธิตการปฏิบัติ นักเรียนให้ความสนใจซักถามรายละเอียด และมีความกระตือรือร้นอยากปฏิบัติเมื่อนักเรียนลงมือปฏิบัติ นักเรียนปฏิบัติได้ช้าเร็วแตกต่างกัน นักเรียนที่ปฏิบัติได้และผ่านเกณฑ์การประเมินก่อนได้มาช่วยฝึกฝนเพื่อนที่ยังไม่ผ่านจนทุกคนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ภาพประกอบ 11 นักเรียนที่ปฏิบัติได้และผ่านเกณฑ์การประเมินก่อนได้มาช่วยฝึกฝนเพื่อนที่ยังไม่ผ่านจนทุกคนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 นักเรียนได้นำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน ด้วยความภาคภูมิใจ นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อดี ข้อบกพร่องในการแสดง

ภาพประกอบ 12 นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน

3. ด้านความตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเพื่อนอนซอนงามงอนไธ่คำ ก่อนการสอนนักเรียนรู้จักนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานจากการเป็นนักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ และรู้จักวรรณกรรมเรื่อง ผาแดงนางไอ่ จากการบอกเล่าของผู้ปกครอง เป็นบางส่วน แต่เมื่อได้เรียนรู้จากหลักสูตรเพื่อนอนซอนงามงอนไธ่คำ ทำให้นักเรียนได้รู้จักเห็นคุณค่า และความสำคัญของวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสกลนคร มีความภาคภูมิใจและมีความตระหนักที่จะสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนอนซอนงามงอนไธ่คำ เห็นได้จากข้อความในอนุทิน ของเด็กหญิงกานธิดา เรียมแสน กล่าวว่า “ข้าพเจ้าคิดว่า การเพื่อนอนซอนงามงอนไธ่คำ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น” เช่นเดียวกับเด็กหญิงจิราภรณ์ บุญทศ กล่าวว่า “จะนำเพื่อนอนซอนงามงอนไธ่คำไปแสดงในงานประเพณีของชุมชนทุกครั้งถ้ามีโอกาส”

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่านักเรียน เกิดความรัก ห่วงแหน ต้องการ สืบทอดและตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นท้องถิ่นกับเพื่อนอนซอนงามงอนไธ่คำ

จากผลที่ได้สังเกตมาดังกล่าว สามารถสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์พื้นเมืองและเป็นพื้นฐานของการอนุรักษ์เผยแพร่นาฏศิลป์พื้นเมือง
2. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

3. นักเรียนมีทักษะในการฟัง อ่อนช่อนงามงอนไต่คำ และสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้
5. นักเรียนเกิดความรัก ห่วงแทน และตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเพื่อนอ่อนช่อนงามงอนไต่คำ
6. นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข